

Wstęp

Prezentowane w niniejszym tomie przyczynki są pokłosiem prac prowadzonych w ramach Podyplomowych Studiów Historii, przeznaczonych dla nauczycieli poszerzających swoje kompetencje o uprawnienia do nauczania drugiego przedmiotu (historii) na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. Studia, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, zostały przeprowadzone w roku akademickim 2006/2007 i 2007/2008 na Uniwersytecie Wrocławskim, a ich organizatorem był Instytut Historyczny we współpracy z Centrum Edukacji Nauczycielskiej.

Tom otwierają trzy opracowania (*Preteksty*) przygotowane przez współpracowników Podyplomowych Studiów Historii, pozostające w bezpośrednim związku z zajęciami przez nich prowadzonymi. I tak, Małgorzata Pawlak wraz z Karolem Sanojcą podjęli się charakterystyki współczesnego systemu oświatowego w Polsce na podstawie opinii uczestników studiów, wyrażanych w postaci ankiety i w indywidualnych rozmowach. W kolejnym opracowaniu pióra Wojciecha Mrozowicza znalazły się obserwacje na temat forum internetowego zorganizowanego specjalnie dla uczestników studiów, zwłaszcza na temat jego przydatności w kształceniu nauczycieli historii. Obserwacje zostały zilustrowane obszernym wyborem wypowiedzi zamieszczonych na forum, poświęconych głównym dyskutowanym wątkom. Wreszcie w pracy Joanny Wojdon została przedstawiona ciesząca się w ostatnim czasie coraz większą popularnością metoda *webquest*, to jest metoda projektu odwołująca się do kwerend internetowych, wraz z omówieniem sposobu jej wykorzystywania w praktyce nauczania historii. Jest jednocześnie praca J. Wojdon wprowadzeniem do *webquest-ów* przygotowanych przez uczestników studiów podyplomowych podczas zajęć z technologii informacyjnej dla nauczycieli historii, zamieszczonych na stronie internetowej Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Zasadniczą część publikacji stanowią jednak prace samych uczestników Podyplomowych Studiów Historii, przygotowane w ramach zajęć z metodyki nauczania historii. Zajęcia te mieściły się w segmencie *Kompetencje dydaktyczne nauczyciela historii* i miały charakter warsztatowy. Realizowane były w sześciu grupach w wymiarze 40 godzin na każdą z grup. Prowadzili je dr Małgorzata Pawlak i dr Karol Sanojca. Do zaliczenia zajęć wymagane było przygotowanie projektu, który od strony merytorycznej musiał być związany z dydaktyką historii, natomiast formalnie mógł przybrać dowolną postać: prezentacji, scenariusza lekcji, plakatu itd. Uczestnicy studiów przedstawiali swoje projekty w czasie zajęć i udostępniali je na forum internetowym. Mimo znaczącej różnorodności tematycznej i formalnej przygotowanych prac łączy je jedno: zostały opracowane przez nauczycieli, odwołujących się w ich tworzeniu do własnych doświadczeń. Stanowi to o szczególnej wartości tych prac, które z powodzeniem mogą być wykorzystane jako baza pomysłów do zastosowania przez nauczycieli historii w praktyce szkolnej. To jeden z najważniejszych powodów, które zdecydowały o wydaniu wybranych projektów.

Do publikacji zostało wytypowanych 31 tekstów (około jednej trzeciej wszystkich prac). Wcześniej były one prezentowane podczas seminarium zwieńczającego studia podyplomowe. W niniejszym tomie poszczególne prace są uporządkowane w dwóch rozdziałach. Rozdział II (*Teksty*) grupuje teksty w czterech podrozdziałach. W pierwszym znajdują się opracowania poświęcone problematyce badania stanu świadomości historycznej i regionalnej dzieci i młodzieży szkolnej. W kolejnym podrozdziale ukazano przykładowe środki dydaktyczne przydatne na lekcjach historii, od najbardziej oczywistych, takich jak literatura historyczna, po zgoła nieoczekiwane, takie jak monety czy karty telefoniczne. Teksty podrozdziału trzeciego skupiają się na omówieniu wybranych metod aktywizujących wraz z propozycjami ich wykorzystania w nauczaniu historii. Bezpośrednio z częściami poświęconymi metodom nauczania i środkiem dydaktycznym korespondują materiały zgromadzone w podrozdziale czwartym, które poświęcono głównie problematyce wycieczek i konkursów, wzbogacających proces nauczania historii. Wreszcie jako odrębną część wśród publikowanych tekstów (*Projekty dydaktyczne*) potraktowano 11 przykładów nauczycielskich pomysłów na zastosowanie w praktyce metody projektów. Koncentrowały się one głównie wokół problemów historii lokalnej, chociaż nie zabrakło też wielkich problemów dziejów człowieka, jak historia piśmiennictwa, czy przeszłości narodowej, jak historia polskich symboli narodowych.

Autorom wszystkich tekstów należą się szczególne podziękowania za to, że już po uzyskaniu zaliczenia zajęć z metodyki i zakończeniu zajęć studiów podyplomowych zechcieli poświęcić swój wolny czas i w bardzo krótkim terminie doprowadzić prace do postaci nadającej się zarówno do prezentacji przed rozległym audytorium na seminarium końcowym, jak i do druku w prezentowanym wydawnictwie. Redaktorom wypada wyrazić nadzieję, że publikacja przyniesie samym uczestnikom studiów satysfakcję z ogłoszenia wyników ich prac, a zarazem okaże się przydatnym narzędziem dla wszystkich zainteresowanych, pokazującym, jak prowadzone na co dzień lekcje historii uczynić bardziej atrakcyjnymi i ciekawymi.

Wojciech Mrozowicz, Karol Sanojca